

● Egy híján huszonöt

Szenátus alakul

Jövő hétfőn tartja alakuló ülését a Szegedi Felsőoktatási Szövetség (továbbiakban: szövetség) vezető testülete. A szenátusban a tagintézmények – a József Attila Tudományegyetem, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, a KÉE Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kara, valamint a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Szegedi Konzervatóriuma – arányos képviselőkkel rendelkeznek. A huszonöt tagú szenátus titkos szavazással és egyszerű szótöbbséggel maga választja meg elnökét.

A Felsőoktatási Törvény 59/A-D fejezete a szenátust jelöli meg mint az integrációt irányító testületet, az elnököt pedig az intézményi szövetség vezetőjének és törvényes képviselőjének tekinti. A szenátus, összetételét tekintve, hivatalból delegált, illetve választott tagokból áll. Előbibe tartoznak a szövetség tagintézményeinek rektorai és főigazgatói, valamint az egyesített Hallgatói Önkormányzati Szövetség elnöke, utóbbiba pedig két nem oktató dolgozó, hat hallgató, valamint tagintézményenként annyi képviselő, ahány karral a felsőoktatási intézmény képviselteti majd magát az egységes Szegedi Egyetemben. Mindez azt jelenti, hogy a szenátusnak összesen huszonöt, szavazati joggal bíró tagja lesz. Tanácskozási jogot kapnak a szövetség társult tagjai (a Szegedi Biológiai Kutatóközpont és a Hit Tudományi Főiskola vezetője), a szövetség, a stratégiai bizottság és a felügyelő tanács elnöke, valamint az intézményi adminisztráció, a közalkalmazotti tanács és a reprezentatív szakszervezetek képviselői. A szenátus titkos szavazással és egyszerű szótöbbséggel maga választja meg elnökét, akinek személynévé az Universitas Egyesülés igazgatótanácsa tesz javaslatot. A megválasztott elnök megbízatása a szövetség működésének időtartamára szól. A szenátus döntéseit tagintézményi konszenzus alapján hozza. Amennyiben valamely intézményre nézve a döntés sérelmes, az intézménynek vétőjoga van. Ez azonban személyi és integrációs kérdéseknem nem érvényes. Sőt! Abban az esetben, ha valamely tagintézmény a vétőjog ismételt gyakorlásá-

val veszélyezteti az integrációs célok elérését, a szenátus kezdeményezheti a művelődési miniszternél a tagintézmény szövetségéből történő kizárását. Az erre vonatkozó határozatot a szenátus titkos szavazással hozza, amelynek érvényességéhez minősített többség szükséges.

Ezek után nézzük, hogy kiket delegáltak az egyetemi, illetve főiskolai tanácsok a szenátusba. **József Attila Tudományegyetem:** dr. Mészáros Rezső egyetemi tanár, a JATE rektora, dr. Molnár Imre egyetemi tanár, az Állam- és Jogtudományi Kar dékánja, dr. Farkas Beáta egyetemi docens, a Közgazdasági Tanszékcsoport vezetője, dr. Balázs Mihály egyetemi docens, a Bölcsészettudományi Kar dékánja, dr. Hatvani László egyetemi tanár, a Matematikai Tanszékcsoport vezetője, **Németh Lénárd** EHÖK elnök és **Garamhegyi Ábel** tanársegéd, a doktoranduszok képviselőjében. **Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem:** dr. Dobozy Attila tanszékvezető egyetemi tanár, a SZOTE rektora, dr. Mészáros Ferenc tanszékvezető egyetemi tanár, az Általános Orvostudományi Kar dékánja, dr. Erős István tanszékvezető egyetemi tanár, a Gyógyszer-tudományi Kar dékánja, dr. Boda Márta főiskolai tanár, a Főiskolai Kar főigazgatója, valamint **Benke Csaba** a hallgatók és **Unginé Kántor Katalin** a betegellátást reprezentáló dolgozók képviselőjében. **Juhász Gyula Tanárképző Főiskola:** dr. Békési Imre egyetemi tanár, a JGYTF főigazgatója, dr. Galambos Gábor tanszékvezető főiskolai tanár, dezinált főigazgató, dr. Seres László tanszékvezető egyetemi tanár, tudományos főigazgatóhelyettes és **Jancsák Csaba**, a HÖK elnöke. **KÉE Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kar:** dr. Szabó Gábor egyetemi docens, a SZÉF főigazgatója, **Bajúszné dr. Kabók Katalin** főiskolai docens, oktató és ifjúsági főigazgatóhelyettes, dr. **Török János** gazdasági igazgató és **Kaposvári Andrea**, a HÖK elnöke. **Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Szegedi Konzervatóriuma:** **Weninger Richárd** főigazgató, **Kerek Ferenc** tanszékvezető főiskolai docens és **Lajos István**, a HÖK elnöke. Információink szerint az egyesített Hallgatói Önkormányzati Szövetséget még nem választott elnököt, így a HÖSZ egyelőre nem tudja delegálni magát a szenátusba.

Szabó C. Szilárd

„Apám karóráját is államosították”

Dr. Barcsay István – egy gyógyszerész-családból. (Fotó: Mohos Angéla)

Barcsay István dédapja 1863-ban kapta meg a gyógyszerészi oklevelét. Azóta a családban apáról fiúra száll a gyógyszerészet, immár négy generáció át. A Szeged második patikáját háromnegyed évszázadon át tulajdonló családnak ma nincs gyógyszerésze. A dédunoka, dr. Barcsay István, a Heliomed Rt. kereskedelmi igazgatója.

– Régi erdélyi család a mienk, amelyik évszázadokon keresztül katonáskodott és politizált éppen olyan eredményességgel, amely a magyar történelemre általában jellemző volt. A dédapám volt az, aki véget vetett ezeknek a „daliás időknek”, és úgy döntött, hogy valamilyen polgári foglalkozás után néz. 1863-ban Budapesten gyógyszerészi oklevelet szerzett. (Érdekes, hogy én éppen 120 évre rá kaptam meg a diplomámat.) Először Nyíregyházán, majd Debrecenben dolgozott, mint patikussegéd. 1875-ben vásárolta meg Szegeden „Az Isteni Gondviseléshez” címzett gyógyszerertárát. Ebben az volt az érdekes, hogy a patika „reál jogú” volt, vagyis a tulajdonosnak nem feltétlenül kellett gyógyszerésznek lennie, és az öröklésben sem volt ez feltétel. Ez volt Szegeden a második gyógyszerertár; 1812-ben alapították.

Adófizetők

● **Megvan még ez az épület és a patika?**

– Sem az épület, sem a patika. A gyógyszerertár eredetileg a Botond étterem melletti árkaos ház helyén állt, vagyis rendkívül frekvenciát helyen, hiszen a Széchenyi téren volt akkoriban a piac. A két háború között, a tér rendezése során a patika átkerült a Radnóti Könyvesbolt épületébe. Ez sem volt kevésbé forgalmas hely, hiszen ott működött a püspök-bazár. 1913-ig a dédapám vezette ezt a gyógyszerertárt, majd átvette tőle a nagyapám.

● **Mit gondolt, miért éppen ezt a foglalkozást választotta a dédapja? Hol volt akkoriban a gyógyszerészek helye a társadalomban?**

– A dédapám a város első három adófizetője között volt, vagyis Szeged legtehetősebb polgárai közé tartozott. Az első betegségye-

pezárát is ő hozta létre. Ez azt mutatja, hogy egy jó polgári foglalkozás volt a patikusság, a város vezető gyógyszerészei pedig jómódú, köztisztviselőben álló személyiségek voltak.

● **Mit jelentett akkoriban az, hogy valaki a város polgárának vallotta magát?**

– Erre a nagyapám jó példa. Amellett, hogy patikát vezetett, előszeretettel foglalkozott az akkor nagyon népszerű finn-magyar rokonság kutatásával, végigutazta a Lappföldet. Nagy vízbarát volt; ő alapította a Szegedi Úszóegyletet és a Szegedi Evezős Egyletet. Nagy motorhajós túrákat szervezett a Tiszán. Valószínűleg borzasztóan élvezte az életet a patikán kívül is. Édesapám 1946-ban vette át tőle a gyógyszerertár vezetését.

● **Mi történt az államosítás után?**

– A patikát 1950-ben „puccszerűen” államosították. Apám mindig levette az óráját, és betette a pénztárgépjébe. Jöttek, és mivel az óra a pénztárgépben volt, azt is elvették. Ezzel a családnak számára elkezdődött az alkalmatlan lét, amit nekem is folytatnom kellett. Apám először kis, falusi gyógyszerertárakban volt vezető, mert arra nagyon vigyáztak, hogy a volt tulajdonosok ne hagyják a patikájukat maradjanak. Később meguntam ezt a „nagy tisztességet” elment Veszprémbe, a Nehézvegyipari Kutatóintézetbe. Azután megnősült, és mivel édesanyám szegedi volt, visszajöttem, és nyugdíjazásáig a Heliomed jogelődjénél, a Gyógyszer-tudományi Központnál dolgoztam szakfelügyelőként, osztályvezetőként, főigazgatóként. Végigjárta a szakmai ranglétrát azzal, hogy esélye sem volt, hogy igazgató legyen.

Pendlizett

● **Érdekes, hogy mindezek után ön is ugyanezt a hivatást választotta.**

– Az igazság az, hogy középiskolában jó tanuló voltam, de fogalmam sem volt, hogy mi szeretnék lenni. Mivel az igazság család patikus, a keresztaim és az unokatestvéreim is, kézenfekvő volt, hogy én is gyógyszerész legyek. A pályám érdekesen alakult, majdnem mindent kipróbáltam, amit a gyógyszerészi végzettséggel lehet. Tudományos intézetben kezdtem: a SZOTE Gyógy-

növény- és Drogismereti tanszékén. Ez azonban „cifra nyomorúság” volt, igen alacsony fizetést kaptam, a gyerekek pedig jöttek. Elmentem pendlizni, patikáról patikára járva egy-két hétig helyettesíteni az éppen hiányzó gyógyszerészeket. Ez érdekes és kellemes időszak volt az életemnek. Ugyanakkor megvolt bennem a vágy, hogy megmutassam az oroszlankörmeimet, ezért szakmai versenyeken vettem részt - eredményesen. Ennek köszönhetően még harminc éves sem voltam, amikor megkaptam a megye második legnagyobb patikáját, a vásárhelyi éjjel-nappalost. Nagyon szép öt év következett 1988-tól 93-ig, úgy éreztem, most meg lehet váltani a világot. A gyógyszer-támogatási reform, a számítógépes adatfeldolgozás, a készletnyilvántartás, a vonalkód bevezetése arra az időszakra tehető. Azután jött egy telefon, és Fráter Lóránd, a SZOTE rektora hívott, hogy átmenetileg vezessék az Egyetemi Gyógyszerertárt. Három hónap gondolkodás után ígéretet mondtam, feltehetően a hiúság is szerepet játszott a döntésben. Három évig ott dolgoztam, de rá kellett jönnöm, hogy nem tudom megváltani a világot, a kórházak alulfinanszírozottságát nem tudom megváltoztatni. Az elképzeléseimet nem tudtam megvalósítani, ezért eljöttem a Hungaropharmánál helyezkedtem el, közben a közgazdasági egyetemem szak-alkalmazottjaként, majd közgazdászai képesítést szereztem. 1996 nyarán jött az ajánlat a Heliomed kereskedelmi igazgatói tiszté-
re. Nagy örömmel jöttem, mert minden Szegedhez köt. Azóta itt dolgozom.

● **Nem fájdalmas az, hogy egy négygenerációs patikus család végül eltávolodott a gyakorló gyógyszerészségtől?**

– A család nem önszántából mondott le a gyakorló gyógyszerészségről. Az államosítás után egészen mások voltak a szakmai karrierlehetőségek, mint annak előtte vagy utána. Azok a gyógyszerészek, akiknek komoly szakmai ambíció volt, inkább a központok felé próbáltak elmozdulni, hogy ott szakfelügyelő vagy főigazgatóként legyenek a káderigazgatók mellett. A patikákban sem anyagi, sem szakmai értelemben nemigen volt kiugrási lehetőség. Édesapámmal megvolt ez az

ambíció. Nem azon kesergett, hogy elvesztette a város egyik legnagyobb forgalmú patikáját, hanem megpróbált az új körülmények között is meghatározó szakmai szerephez jutni. Az öt munkáját dicséri a Dugonics gyógyszerertár, az Odessza lakótelepen, a tarjáni víztoronynál vagy a Debreceni utcában lévő patika, a Takaréktár utcai gyógyszerertár felújítása.

Világmegváltás

● **Miért nem használták ki a rendszerváltás és a privatizáció kínálta lehetőségeket és kértek vissza, vettek vagy alapítottak gyógyszerertárt?**

– Abban az időszakban nem voltam olyan helyen, hogy esélyem lett volna a patikához jutásra. A privatizáció azokat a gyógyszerészeket hozta helyzetbe a személynél jog megszerzésénél, akik az adott gyógyszerertárban dolgoztak. Ezt a koncepciót fogadták el. Fájdalmasnak azt tartom, hogy négy generációnyi szegedi szolgálat nem számított, és az édesapám számára ezzel végeleg lezárult annak lehetősége, hogy ismét patika-tulajdonos legyen.

● **Nem gondolt arra, hogy új gyógyszerertárt alapítson?**

– Azt hiszem, erre az a legjobb kifejezés, hogy „belehaltam a szépségbe”. 1993 és 96 között, vagyis a privatizáció tekintetében meghatározó években éppen az egyetememen voltam. Bele voltam feledkezve a kihívásba, a világmegváltásba. Új gyógyszer-gazdálkodási rendszert vezetünk be, be kellett lakni az új Egyetemi Gyógyszerertárt, elkészült egy infúziós üzem, vagyis rengeteg gyönyörű feladatunk volt. Talán ez az oka annak, hogy nem éreztem meg az idők szavát. Mire feleszméltem, a gyógyszerertárak számát korlátozó jogszabály miatt lemaradtunk a patika-alapításról.

● **Mi a tanulsága a Barcsay család történetének?**

– Ha van, akkor a legfontosabb az, hogy más és más viszonyok között is megtalálják az elődeim a boldogulásukat a gyógyszerészi szakmában. Nagyon örülnék, ha valamelyik gyermekem tovább vinné a családi hagyományt. A reményem, hogy patikát hagyhatok rájuk, nem adom fel.

Keczer Gabriella

Német kitüntetés

● Szeged (MTI)

Magyar kutatóknak – **Koncz Csabának** – ítélte oda az Északrajna-Vestfáliai Tudományos Akadémia ez évi akadémiai díját. A szegedi biológus Düsseldorfban, a Tudomány Házában a napokban vette át a kitüntetést. Koncz Csaba jelenleg a kölni Max-Planck Intézetben végző kutatómunkát, de egyidejűleg csoportot vezet a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Központjában is. A díjjal azt a tevékenységét ismerték el, amellyel nagyban hozzájárult a növényi molekuláris biológia, valamint a géntechnológia fejlődéséhez. Kutatásaival bebizonyította, hogy a steroidok, mint alapvető hormonok, nemcsak az állati szervezetekben, hanem a magasabb rendű növények életében is szerepet játszanak.

A jövő vállalkozói

● Budapest (MTI)

Az 1996-ban létrehozott Általános Vállalkozási Főiskola második évfolyamos hallgatói „A jövő vállalkozói – a vállalkozás jövője” címmel kiállítást, tanácskozást és vitafórumot rendeztek Budapesten, a Villányi úti Konferenciaközpontban. A kiállításon csaknem húsz különböző profilú cég mutatkozott be. A látogatók megtekinthették a másodévesek emberi erőforrás tantárgycsoport keretében készített munkáit, továbbá az úgynevezett bázisintézmény (a diákok támogatását vállaló cégek) tevékenységét szemléltető tablót. A **Csiha Judit** privatizációs miniszter által megnyitott rendezvényen előadások hangzottak el az európai integráció és a vállalkozásfejlesztés összefüggéseiről. A főiskola diákjainak szervezésében dívatbe mutatott tartottak az üzleti élet különböző alkalmaira illelő női és férfi viseletekből.

Nyolcvanéves a tanítóképzés

Jászberény (MTI)

A helyi tanítóképzés megindulásának nyolcvanadik évfordulójára emlékeztek Jászberényben. Az ünnepi alkalomból leleplezték a főiskolán gróf Apponyi Albert domborművét, és róla neveztek el a felsőfokú oktatási intézmény dísztermét is. A gróf a jász város parlamenti képviselőjeként, kultuszminiszterként elévülhetetlen érdemeket szerzett a jászberényi tanítóképzés megindításában. Az ünnepi tanácsülésen **Benedek Sándor** főigazgató hangsúlyozta: a tanítóképző nemcsak azt tekinti eredményének, hogy a térség 6-10 éves korosztályát jórészt a falai között diplomát szerzett pedagógusok oktatják, hanem azt is, hogy a környék tudományos és kulturális centrumává nőtte ki magát.

Könyvbemutató

● DM-információ

Martonyi János „Európa, nemzet, jogállam” című könyvét mutatják be a Sfik Sándor könyvesboltban május 21-én este fél hétkor. A szerzővel dr. Farkas Beáta, a József Attila Tudományegyetem docense beszélget.

Csúcstechnika

● Szombathely (MTI)

Öt szombathelyi középiskola összefogásával létrehozott konzorciuma 45 millió forintot nyert a Munkaügyi Minisztérium és az Országos Szakképzési Intézet pályázatán – tájékoztatott **Németh István**, az ügyben illetékes iskola igazgatója. A nagy összeg felhasználásával egy csúcstechnikát képviselő fémmegmunkáló robotot vásároltak és szereltek fel a Puskás Tivadar Szakképző Iskola tanműhelyében. A berendezés már meg is kezdte a működését. A korszerű fémmegmunkálót **Kiss Péter** munkaügyi miniszter adta át rendeltetésének. Mint hangsúlyozta, a berendezéssel már most évente 250-300 szom-

bathelyi diák gyakorlati oktatását emelhetik magasabb szintre. **Wagner András** Szombathely polgármestere az ünnepségen hangsúlyozta: nagy jelentősége van annak, hogy a városban működő tanműhelyekben olyan képzést kapjanak a diákok, ami a csúcstechnológiát alkalmazó multinacionális cégek munkavállalóiként is jól használhatók. A robot értéke önmagában is meghaladja a 30 millió forintot, ráadásul ahhoz három önállóan is működőképes CNC-eszterga is tartozik. A gépparkot tíz terminállal rendelkező számítógépes hálózattal kapcsolják össze, így kilenc tanuló gyakorolhat egy időben a berendezéseken, tanári felügyelet alatt.